

Innført fra 1. januar 2024

Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft

19. desember vedtok Stortinget innføring av grunnrenteskatt på landbasert vindkraft, med virkning fra og med inntektsåret 2024. De endelige reglene er blitt gunstigere enn det Regjeringen først hadde lagt opp til.

Advokat
Tone Kaarbø
Managing partner
Ræder Bing advokatfirma

Senioradvokat
Ida Heldal
Ræder Bing advokatfirma

Kontantstrømskatt for konsesjonspliktige anlegg

Vedtaket bygger på grunnrenteskattereglene for vannkraft, med enkelte tilpasninger. Grunnrenteskatten utføres dermed som en kontantstrømskatt med umiddelbart fradrag for investeringskostnader. For en nærmere beskrivelse av det opprinnelige lovforlaget – se vår artikkel i [Revisjon og Regnskap 8-2022](#).

Grunnrenteskatten omfatter landbaserte vindkraftanlegg som består av mer enn fem turbiner, eller som har samlet installert effekt på 1 MW eller høyere. Dette tilsvarer dagens grense for konsesjonsplikt etter energilovskriften § 3-1.

Skattesats på 25 prosent

Effektiv skattesats er satt til 25 prosent, mot 40 prosent i det opprinnelige forslaget. Selskapsskatten beregnes før grunnrenteskatt på landbasert vindkraft, og grunnrenterelatert selskapsskatt kommer til fradrag i grunnlaget for grunnrenteskatten. Den formelle grunnrente-

skattesatsen er derfor satt til 32,1 prosent ($32,1 \text{ pst.} * (1-0,22) = 25 \text{ pst.}$).

Effektiv grunnrenteskatt vil være lavere enn hhv. vannkraft på 45 prosent og petroleum på 56 prosent. Effektiv grunnrenteskatt på havbruk er 25 prosent.

Inntektsberegning

Salgsinntektene skal som hovedregel verdsettes til spotmarkedspris. Det innføres likevel et unntak fra hovedregelen for fysiske kraftavtaler inngått før 28. september 2022. Det foreslås også midlertidig unntak for standard fastprisavtaler (tilsvarende unntaket for vannkraft) i tillegg til langsiktige, fysiske kraftavtaler for nye prosjekter som inngås i årene 2024–2030.

Avskrivninger av historiske investeringer

Det innføres en oppjusteringsfaktor på 1,4 på historiske investeringer/driftsmidler. Som historiske investeringer anses investeringer gjennomført før 1.

januar 2022. Det innebærer at eksisterende kraftverk får inngangsverdien på driftsmidler oppjustert med 40 prosent med virkning for grunnrenteskatten. Inngangsverdien skal likevel ikke være høyere enn 85 prosent av historisk kostnad for investeringene.

Videre skal den oppjusterte inngangsverdien på historiske driftsmidler avskrives lineært mot grunnrenteskatten over fem år. Dette er i motsetning til det justerte lovforlaget hvor historiske investeringer skulle saldoavskrives etter ordinære saldoavskrivningsregler (typisk med en sats på fire prosent). Det skal i tillegg gis fradrag for en venterente, basert på risikofri rente som kompensasjon for nåverditapet.

For ordinær selskapsskatt vil avskrivninger fortsette som tidligere, etter alminnelige avskrivningsregler.

Negativ grunnrenteinntekt

Negativ grunnrenteinntekt fremføres med rentetillegg, og kommer til fradrag i fremtidig positiv grunnrenteinn-

tekt for det enkelte vindkraftanlegg. Det gjelder dermed ingen utbetalingsordning for negativ grunnrenteinntekt. Ved opphør av virksomheten vil skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt utbetales.

Det er vedtatt at nye vindkraftanlegg på land skal få utbetalt skatteverdien av den negative grunnrenteinntekten når anlegget blir satt i drift og Skatteetaten har gjennomført kontroll av fastsatt skatt. Dette er en endring i forhold til regjeringens reviderte forslag. Det er ikke avklart om en slik utbetalingsordning vil innebære konflikt med statsstøtteforbudet i EØS-avtalen, og endringen forutsetter derfor godkjenning fra ESA.

Høyprisbidraget er avvirket fra 1. oktober 2023

Det ble innført et høyprisbidrag på 23 prosent av kraftpris som oversteg 70 øre pr. kWh, i tillegg til annen skatt, som skulle gis virkning for både vind- og vannkraft fra 28. september 2022. Regjeringen foreslo å avvikle høyprisbidraget fra 1. oktober 2023, og Stortinget har vedtatt avvikling i tråd med

forslaget. Ettersom grunnrenteskatt på vindkraft ble utsatt, ble det dermed aldri aktuelt for vindkraft.

Produksjonsavgiften økes i stedet for naturressursskatt

Produksjonsavgiften som ble innført 1. juli 2022 økes til 2,3 øre/kWh. Dette skal sikre stabile inntekter til kommunene. Produksjonsavgiften kan trekkes fra i fastsatt grunnrenteskatt.

Naturressursskatten som ble foreslått i høringsnotatet, blir derimot ikke innført.

Ordinær selskapsskatt kommer i tillegg til grunnrenteskatten

Grunnrenteskatt er en skatt som kommer i tillegg til ordinær selskapsskatt på 22 prosent. Bedrifter som kommer inn under det nye regimet med grunnrenteskatt på landbasert vindkraft, må derfor forholde seg til to skatteregimer.

Eiendomsskatt

Kommunene kan i tillegg til ovennevnte skattearter skrive ut eiendomsskatt for

vindkraftanlegg. Eiendomsskatten kommer til fradrag i grunnrenteskatten.

Avsetning til lokale formål

Det legges i lovproposisjonen opp til at vindkraftproduksjon bør komme interesser som berøres negativt av vindkraftutbygging, til gode. Regjeringen foreslår at et beløp tilsvarende 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen avsettes til lokale formål som natur, reindrift og eventuelt andre formål som er direkte berørt av arealbruken. Det er uttalt at det er behov for å utrede ordningen nærmere, blant annet må det vurderes hvilke konkrete formål som skal tilgodeses og hvordan midlene skal fordeles. Regjeringen vil komme tilbake med et forslag og detaljerte bestemmelser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024.

Oppsummering

Det er å håpe at ettersom endringene er basert på et bredt forlik i stortinget, så vil reglene ikke bli endret med det første. Næringen trenger forutsigbare rammevilkår for at det skal være aktuelt å foreta investeringer.

Litt historikk om forslaget

Høsten 2022 sendte Regjeringen ut et forslag om grunnrenteskatt på vindkraft på høring. Forslaget var svært omstridt og Regjeringen besluttet våren 2023 at skatt på vindkraft skulle utsettes til 2024. I lovproposisjonen¹ som ble fremlagt i oktober i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 hensyntok Regjeringen noen av innspillene som kom i høringsrunden, og foreslo en noe lavere skattesats og romsligere overgangsordninger for anlegg som allerede er bygd ut.

Finanskomiteen behandlet Regjeringens reviderte forslag, og avga sin innstilling til Stortinget 15. desember. Innstillingen inneholdt flere sentrale endringer til fordel for vindkraftanleggene sammenlignet med regjeringens reviderte forslag. Stortinget vedtok 19. desember 2023 regelendringer i tråd med finanskomiteens innstilling.²

Formålet med grunnrenteskatt

Grunnrente er en betegnelse på avkastning av naturressurser. Skattlegging av grunnrente er begrunnet i at noen aktører (med særskilt tillatelse fra staten) tjener penger på bruk av fellesskapets ressurser og at fellesskapet (og lokalsamfunnene) derfor bør få en andel av denne avkastningen. Videre er skatten begrunnet i at grunnrente gir uttrykk for skatteevne, at skattleggingen virker omfordelende og at grunnrente som oppstår ved utnyttelse av naturressurser kan skattlegges forholdsvis høyt uten at det svekker insentivene til å ta ressursene i bruk. I teorien kan man derfor benytte nøytrale grunnrenteskatter til å holde vridende skatter lavere og gjøre skattesystemet som helhet mer effektivt.

Analyser fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) indikerer at landbasert vindkraft nå i gjennomsnitt er blant de mest kostnadseffektive teknologiene for utbygging av ny kraft i Norge, og det er forventet at kraftprisene på sikt vil ligge over anslått levetidskostnad for anleggene.

¹ Prop. 2 LS (2023-2024).

² Lovvedtak 36 (2023-2024).